

Nr 60.

Av herrar **Lindberg** och **Holm**, om anpassning av avgifterna till de erkända arbetslöshetskassorna och kassornas försäkringsförmåner efter arbetslönernas utveckling i syfte att upprätthålla förmånernas effektivitet.

I statsverkspropositionen, bilaga 7, femte huvudtiteln, har departementschefen, å sidan 83 nederst, gjort följande uttalande:

»Efter de förut nämnda överläggningarna har jag kommit till den uppfattningen, att statsbidragsbestämmelserna böra underkastas översyn genom särskilda utredningsmän . . .»

Då nu departementschefen har för avsikt att låta utreda frågan om statsbidragsbestämmelserna till de erkända arbetslöshetskassorna, kan det vara lämpligt att även utreda frågan om ett automatiskt verkande bidragssystem i denna försäkring. Statsrådet anför vidare i sitt uttalande, »att tiden icke är inne för en mera genomgripande reform på försäkringens område», vilket uttalande väl närmast torde syfta på en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Statsrådets yttrande synes också syfta till att den blivande utredningen icke skulle komma att syssla med någon genomgripande reform och då i så måtto, att själva systemet icke nämnvärt skulle bli rubbat.

När emellertid de nuvarande statsbidragsgrunderna och beräkningarna för understöd till de oförvällat arbetslösa fastställdes, hade man att räkna med ett mera stabilt penningvärde. Under de senare åren har emellertid skett en avsevärd förändring på detta område, varför försäkringen fått det ganska besvärligt att hålla jämna steg med prisutvecklingen. Detta har heller icke mer än delvis kunnat ske. Ett hinder utgör bestämmelsen om det högsta dagunderstöd som får utgå och vilket för närvarande utgör kronor 8: —. Detta belopp bör snarast höjas från nuvarande 8: — kronor till 10: — kronor, varjämte nuvarande medlemsbidrag bör höjas i förhållande därtill. Höjningarna av statens bidrag till daghjälp och familjetillägg skulle då också kunna ställas i relation till de höjningar av understöden, som kassorna ansåge sig kunna vidtaga, och då även i relation till de avgifter kassorna uttaga av sina medlemmar. Det bör sålunda övervägas automatiskt verkande regler för höjningen av dessa avgifter, så att de alltid skulle stå i ett visst förhållande till medlemmarnas arbetsinkomster. Höjes daglönen eller daginkomsten skulle medlemsavgiften höjas i förhållande härtill och till det höjda understödet.

Därest kassorna eller en kassa höjer daghjälpbeloppet så måste nämligen även avgifterna höjas om för höga avgifter icke tidigare uttagits. Denna högre avgift måste i det närmaste täcka de kostnader som uppkomma genom det ökade understödet. Statens andel i kostnaderna skulle icke genomgå förändring med mindre kassa själv, efter medgivande av tillsynsmyndigheten, vidtog förändringar.

Den utredning varom här är fråga borde måhända lämpligen överlämnas till särskilda experter på det försäkringstekniska området, eller ock bör i den blivande kommittén ingå sådan expertis.

Då det förefaller vara ett intresse för såväl staten som för de erkända arbetslöshetskassorna, att ett smidigare system för anpassning av såväl avgifter som försäkringsförmåner utarbetas, och då frågan nu ändock skall bli föremål för undersökning, synes det vara lämpligt att ovan framkastade spörsmål tages med vid den blivande utredningens överväganden.

På grund av vad ovan framhållits tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att vid sidan om frågan rörande statsbidrag till de erkända arbetslöshetskassorna ett automatiskt verkande system för avgifternas och försäkringsförmånernas successiva anpassning efter arbetslönernas utveckling till upprätthållande av förmånernas effektivitet göres till föremål för expertutredning.

Stockholm den 20 januari 1951.

Carl Lindberg.

G. E. Holm.